

[Oluf Johansen.]

mit vedkommende af interesse at få klaret, om der i en sådan situation er tilstrækkelige midler til rådighed.

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at rejse et spørgsmål overfor den højtærede landbrugsminister angående 20 pct.s afståelsen. Jeg vil henstille, at man i forhandlingerne om overtagelse af denne jord søger at handle sådan, at man får dækket tillægsjordbehovet for alle småhusmændene rundt om de pågældende godsers jordområde, og at resten så bliver udstykningsjord til nye brug. Jeg har jo nok hørt rygter om, at man forhandler med et stort gods om at overtage en enkelt større gård med velmonterede bygninger, udstykke en del til tillægsjord og måske en del til nye brug og så igen sælge gården, bygningerne, med et passende jordareal i fri handel. Jeg vægrer mig dog ved at tro det. Det pågældende gods ville vel komme af med de 20 pct. af jorden, men udstykningen ville ikke blive fremmet, som hvis hele jordarealet gik til udstykning.

Jeg skal dernæst henstille, at forkøbsretten benyttes i størst mulig udstrækning, særlig til fremme af tillægsjordserhvervelsen. Jeg indrømmer, at der kan henvises til tilfælde, hvor det kan fastslås, at det er for dyrt. Vi oplever som allerede nævnt en dyrtidstilstand, som sætter sine dybe spor på forskellig vis, ikke blot på udstykningsproblemet, men i en sådan dyrtidstilstand er der jo altid en ting, som er fælles, nemlig at den generation, der sidder med landbrugs-ejendommene, har fordelene, og derved bliver stillingen mere håbløs for den unge generation, den, der går og venter på at komme til.

Denne tid danner i så henseende ingen undtagelse, tværtimod. Dertil kommer, at forskellige forhold i ganske særlig grad har begunstiget det største landbrug her i landet — jeg kan ikke sige på småbrugets bekostning, men sådan at småbruget har vanskeligt ved at indkassere tidens fordele. Høje kornpriser og omlægning til kvægløst landbrug har i særlig grad begunstiget de store jordbrugere. Dertil kommer, at disse i særlig grad har kunnet udnytte de lovgivningsmæssige begunstigelser, der ligger i skattemæssige lettelser, i afskrivning på maskinkøb og i grundforbedringsloven. Jeg tør i forbindelse med omtalen af disse problemer nævne dette efterårs typiske landbrugsbillede, hvor mægtige røgskyer har

båret vidne om flammers fortæring, ikke blot af værdiløse topafgrøder, men også af første klasses nyhøstet foderhalm. Lad være, at høsten af foderhalm i dette år har været overvældende, men jeg synes ikke, den her udviste landbomentalitet er god. Skal dette fortsættes, rejser det hos mange spørgsmålet, om ikke den rigtige størrelsesgruppe i dansk landbrug er den, som omfatter mindre eller større husmandssteder eller bønderbrug, der er i stand til at omsætte det avlede, også halmen, i deres bedrifter.

Disse betragtninger rejser for mig problemet om de unge mænd, der under tidens vilkår går og dygtiggør sig til en landbrugers gerning, men som af forholdene holdes ude fra at få de selvstændige og frie hjem, de har dygtiggjort sig til, og som er deres ungdoms længsel. I den jordlovgivning, vi her har til behandling, ser jeg samfundets udstrakte hånd til denne ungdom. Tidligere kunne denne udstrakte hånd løse opgaven for et udsnit af vor landboudom på en sådan måde, at de, der ikke fik direkte fordel af det, dog fik en indirekte fordel. Nu kan kun de økonomisk allerbedst kvalificerede ansøgere komme til, og ved ejerskifte af disse brug kan endog de allerbedst stillede kun vanskeligt komme til. Dette betyder sammen med alt det andet, jeg har nævnt, en affolkning af landbruget, som landbruget ikke kan være tjent med og ikke kan tåle. Disse forhold rejser trods jordlove og millionbevillinger et spørgsmål af den alvorligste karakter. De, der hidtil har talt mørkt og sort for ungdommen og fået den til at vente, har været dens dårligste rådgivere. Vi kan i dag ikke se bort fra, at de høje ejendomspriser — og det er ikke blot udstykningen, det drejer sig om — skubber naturlige købere både til statshuse og andre selvstændige småhjem til side, og andre, der også mærker tidens alvorlige forhold og ikke kan købe de større ejendomme, som de ellers ville købe, rykker ind. Man bør her foretage et og andet, og jeg håber, at ministeren vil være lydhør overfor de husmandskrav, der på dette område rejser sig.

Jeg vil gerne opsummere det, jeg har sagt, ved til sidst at fremhæve, at trods alt er det virksomste, ja, det eneste middel, til at skabe det rette balanceforhold indenfor dansk landbrug en større udstykning, en forøgelse af antallet af landbohjem. Det er i virkligheden i den samlede landboudoms interesse, thi så først genopstår den